Magiczny Kraków

Odznaki „Honoris Gratia” dla dzwonników wawelskich

2021-07-14

13 lipca zasłużeni dzwonnicy dzwonu Zygmunt otrzymali z rąk prezydenta Krakowa Jacka Majchrowskiego odznaki „Honoris Gratia” przyznawane w dowód uznania za szczególne zasługi dla Krakowa i jego mieszkańców. Wydarzenie odbyło się podczas kulminacji wyjątkowego jubileuszu 500-lecia dzwonu Zygmunt. 13 lipca, dokładnie 500 lat po tym, jak dźwięk Zygmunta rozległ się po raz pierwszy, ulicami Krakowa przeszedł barwny, roztańczony Korowód Zygmuntowski.

Marcin Biborski jest absolwentem Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, gdzie uzyskał tytuł doktora i doktora habilitowanego z zakresu archeologii. Z jego inicjatywy w 1995 r. zostało utworzone Laboratorium Archeometalurgii i Konserwacji Zabytków. Uczestniczył w licznych ekspedycjach archeologicznych w kraju i za granicą. Oprócz obecnie prowadzonych wykładów na Uniwersytecie Jagiellońskim prowadził także zajęcia na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II i Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Jest uznanym specjalistą-bronioznawcą o europejskim autorytecie. Autorem i współautorem ponad 150 prac naukowych i kilku książek.

Kierowane przez niego Laboratorium Archeometalurgii i Konserwacji Zabytków w Instytucie Archeologii UJ może się poszczycić wieloma osiągnięciami z zakresu ratowania i badania dóbr kultury narodowej. Prowadził badania nad Szczerbcem, koronacyjnym mieczem królów polskich i dzwonem Zygmunt. Badał także sarkofagi królewskie oraz sarkofag marszałka Piłsudskiego.

W ramach współpracy z artystą rzeźbiarzem Markiem Ganewem brał udział w projektowaniu i wykonaniu bereł i łańcuchów dziekańskich dla Wydziału Chemii, Wydziału Geografii i Geologii oraz Wydziału Nauk o Zdrowiu UJ. Ponadto działał przy wykonaniu repliki sygnetu rektorskiego oraz replik historycznych jagiellońskich bereł rektorskich, które Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego uznał za wybitne dzieła sztuki złotniczej.

Marcin Biborski brał czynny udział w pracach zespołu naukowego powołanego do wykonania nowego serca Zygmunta. Dzięki jego determinacji serce zostało wykonane tradycyjną metodą kucia. W 2005 r., między innymi z jego inicjatywy, powstało Bractwo Dzwonników Zygmunta na Wawelu, którym kieruje do dzisiaj. W uznaniu jego zasług na polu naukowym w 2007 r. otrzymał z rąk króla szwedzkiego medal Unii Europejskiej *„European Union Prize for Cultural Heritage – Europa Nostra, Award 2006”*, przyznany w kategorii *Outstanding Studies*.

Wojciech Bochnak został przyjęty do grona dzwonników w 1963 r. Jest synem profesora Adama Bochnaka, dyrektora muzeum Zamek Królewski na Wawelu. Jest najstarszym aktywnym dzwonnikiem na świecie. Konserwatorem zabytkowych przedmiotów metalowych, należy do cechu dzwonników krakowskich. Jest pracownikiem Muzeum Narodowego w Krakowie oraz historykiem sztuki.

Andrzej Bochniak pełni funkcję dzwonnika od 1981 r.. Jest badaczem historii dzwonów krakowskich – poza Zygmuntem również egzemplarzy z wieży Srebrnych Dzwonów na Wawelu oraz wieży Bazyliki Mariackiej. Jego badania zaowocowały dwiema monografiami oraz kilkoma artykułami. Po niespodziewanym pęknięciu serca Zygmuntowego Andrzej Bochniak brał aktywny udział przy jego

rekonstrukcji i od tego czasu pełni przy Katedrze Wawelskiej funkcję mechanika dzwonu. Podobną funkcję sprawuje również w Bazylice Mariackiej. Ponadto opiekuje się mechanizmem zegara na wawelskiej wieży Salomonowej. Popularyzował wiedzę o krakowskich dzwonach na odczytach w Towarzystwie Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, a także na praskich Hradczanach. Andrzej Bochniak udziela się aktywnie w Bractwie Dzwonników Zygmunta na Wawelu, pełniąc zaszczytną funkcję asesora.

Za liczne zasługi został mu przyznany złoty Pierścień Zygmuntowy (z okazji 500-lecia odlania dzwonu).

Lech Dziewulski pełni funkcję dzwonnika od 1978 r. Jest artystą plastykiem, projektantem, działaczem opozycji antykomunistycznej. W czasach stanu wojennego internowany i przetrzymywany w obozach w Załężu, Kielcach-Piaskach i Nowym Łupkowie. Od momentu powołania Bractwa Dzwonników Dzwonu Zygmunta na Wawelu jest jego aktywnym członkiem. Jest autorem odznaki Bractwa, która z okazji 500. rocznicy odlania Zygmunta została uwieczniona na znaczku Poczty Polskiej. Jest też autorem projektu rzeźbionej półki i skarbczyka dla Bractwa w siedzibie dzwonników przy ul. Grodzkiej 65.

Z okazji 500-lecia odlania dzwonu Zygmunta za zasługi dla Dzwonu i Bractwa został mu przyznany złoty Pierścień Zygmuntowy. Lech Dziewulski działał także przy licznych projektach wydawniczych i realizacjach krakowskich wystaw artystycznych. Ponadto jego dziełem rzeźbiarskim jest tablica pamiątkowa w nowym gmachu Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie oraz statuetka Galla Anonima dla nagrody „Pro Historia Polonorum”.

Adam Marjankowski pełni funkcję dzwonnika od 1968 r. Od 2013 r. jest starszym dzwonnikiem prowadzącym. Jest absolwentem Politechniki Krakowskiej i emerytowanym pracownikiem poligraficznym. Posiadaczem Złotej Odznaki Dzwonnika nr 3. Całe życie mieszkał w sąsiedztwie Wawelu, związany z Zygmuntem od lat szkolnych.